

kdy svolení dává sám původce nebo jeho dědic.

### **¼ % ní poplatek z poznámky pořadí se neplatí v kolcích?**

Ve Finančním právníku z října 1936 na str. 65 a násl. upozorňuje autor pod šifrou F. M., že nyní za platnosti vlád. nař. č. 66/1933 Sb. z. a n. jest strana, která žádá za knihovní zápis poznámky pořadí pro zadlužení, povinna platiti ¼ % ní poplatek »přímo bez vyčkání úředního vyměření«, to znamená do 40 dnů ode dne vyrozumění

o zápisu (čl. VI., odst. 6 vlád. nař. č. 66/1933). Odůvodňuje to tím, že ¼ % ní poplatek ze zápisu poznámky pořadí pro zadlužení, zavedený zákonem č. 120/1931, jest poplatkem svého druhu, že článek VII. zákonem č. 120/1931 Sb. z. a n. neurčil jasně způsob placení tohoto nového druhu vkladního poplatku, a teprve § 3, písm. k) zák. č. 65/1933 stanoví jasně, jak má býti poplatek placen. Následky (zvyšení) při nedodržení jsou pak ovšem zcela jiné, než při nedodržení placení v kolcích.

## **Z právní praxe.**

### **Přeměna společnosti s r. o. na společnost akciovou s hlediska práva poplatkového.**

Poplatkové předpisy rázu všeobecného neznají přeměnu jednoho společenského útvaru ve druhý jako zvláštní objekt poplatku. Bylo by tudíž podle toho, o jaký útvar jde, nejčastěji zpoplatniti nejen rozdělení majetku nebo prodej majetku, ale vedle toho i vznik útvaru nového, t. j. společenskou smlouvu. Právo poplatkové, jsouc těsně přimknuto k právu soukromému, postihuje dávkou nikoliv hospodářský akt, nýbrž právní jednání. Musilo by se proto při přeměně společností s ručením omezeným na společnost akciovou zpoplatniti znovu celé jmění společnosti staré, třebaže se na jeho hospodářském určení nic nemění, stávali se akciovým kapitálem společnosti v nové formě.

Při zřízení akciové společnosti zpoplatňuje se příslušné právní jednání, t. j. společenská smlouva, a to podle saz. pol. 91/55, písm. B, č. 2 a) popl. zákona a saz. pol. 77/89 I, písm. B, č. 2 a) uh. popl. pravidel. Poplatky ze společen. smluv vybírají se z vnesených vkladů (pokud vůbec byly vymíněny), tedy ze všeho, co budoucí

společníci stipulují, aby dosáhli majetkových i snad jiných výhod, ze společnosti plynoucích. Poplatky se tudíž vybírají z platů za nabytí členských práv. Původní poplatkový zákon z roku 1850 podroboval veškeré společnosti poplatku podle stup. II., při čemž vnesení nemovitosti podléhalo poplatku převodnímu. Zákon č. 89/1862 zvýšil poplatek ze společenských smluv u společností akciových a komanditních na akcie zařazením jich do nově zaváděné stupnice III., ježto se tyto společnosti pokládaly za schopny vyššího zatížení a upozorňovalo se, že vydáním a oběhem akcií přichází stát o poplatek z postupu podílů. Nehledě na zvýšení sazeb u poplatků stupnicových a na zvýšení poplatků nemovitostních, přinesl zákon č. 31/1920 ještě další zatížení tím, že u akciových společností, jejichž akciový kapitál činí více než 2 mil. Kč, zavedl místo poplatku stupnicového poplatek 3% ní; převyšuje-li však akciový kapitál 20 mil. Kč, platí se poplatek ve výši 4%, převyšuje-li celkový akciový kapitál 50 mil. Kč a dosahuje nejvýše 100 mil. Kč, činí poplatek 5%, při vyšším celkovém akciovém kapitálu 6% [§ 6, písm. b)

zák. č. 31/1920, § 6, písm. b) nař. č. 403/1920).

Tento poplatek ze společenské smlouvy nazývá se poplatkem emisním, ježto podnět k němu dává pravidelně vydání akcií (není však předpokladem poplatkové povinnosti). Jelikož se vedle něho vybírá poplatek reální ve výši 4—7% s event. 10%ní obecní přírůžkou, omezuje se poplatek emisní na hodnotu přínosu, tvořeného penězi nebo jinými movitostmi, a to na jeho čistou hodnotu. Poplatek reální pak podle své povahy vyměřuje se z hrubé hodnoty přínosu nemovitého. Kombinace těchto obou poplatků, zvláště při poměrně velkém a při tom zatíženém majetku nemovitým, může často znesnadňovati zdárné provedení celé transakce.

Platné právo však dočasně ještě poskytuje určité úlevy při sloučeních a přeměnách právního útvaru podniků. Tato singulární ustanovení mají svůj původ v mimořádných poměrech, ve kterých se po převratu ocitlo naše podnikání, majíc soutěžit na světovém trhu s podniky cizozemskými většího rozsahu i kapitálově lépe vybavenými. Aby se podporovalo slučování podniků ve větší komplexy nebo přeměny jejich ve formy vhodnější pro světové obchodní styky, byly těmito transakcím poskytnuty dočasné úlevy poplatkové zákonem č. 151/1923, zák. č. 88/1927 a konečně zákonem č. 153/1930, který byl prodloužen zákonem č. 207/1932. Tyto úlevy se poskytovaly jednak ex lege, jednak bylo za ně potřeba žádati. Po nabytých zkušenostech, když již také uplynula doba, v níž se dalo rozumně očekávat, že transakce z vážných hospodářských důvodů nutné budou provedeny, byly poskytované poplatkové úlevy značně omezeny zákonem č. 15/1936.

Platný stav (§§ 1—2, § 3, odst. 1 až 2, § 4, odst. 1—2, § 5 zákona č. 88/1927, čl. I., odst. 1 zák. č. 15/

1936) poskytuje úlevy pro přeměnu společnosti s r. o. na společnost akciovou, provede-li se tato transakce tak, že veškerá aktiva a pasiva společnosti s r. o., která se zruší, budou převedena na novou společnost akciovou za akcie této společnosti a bude-li do konce prosince 1938 podána u příslušného správního úřadu žádost za definitivní povolení (§ 5 akc. regulativu) ke zřízení nové akciové společnosti.

Výhodná úprava poplatková je tato:

I. Neplatí se poplatek nemovitostní ani poplatek ze vkladu vlastnického práva do veřejných knih (který jinak má místo, nepodléhá-li převod poplatku nemovitostnímu).

II. Ze všech akcií nové společnosti (tedy i z těch, které připadají na přínos nemovitý) zaplatí se normální poplatek emisní podle výše uvedené sazby.

Výpočet jeho provedeme znásobením poplatku, připadajícího na jednotlivé akcie, počtem akcií. Příklad: Společnost s r. o. s kmenovým kapitálem 4 mil. Kč přeměňuje se na společnost akciovou s akciovým kapitálem téže výše, který se má rozdělit na 10.000 akcií po 400 Kč. Společnost s r. o. přenáší svá aktiva ve výši 7 milionů Kč a pasiva ve výši 2.500.000 Kč, tedy čisté jmění 4.500.000 Kč. Každá akcie kupuje se vlastně za podíl na převáděném čistém jmění, v daném případě tedy  $4.500.000 : 10.000$ , t. j. za 450 Kč, což je tolik, jako by se za tuto cenu na trhu prodávala (emisní kurs). Jelikož emisní cena je v daném případě vyšší než cena nominální (400 Kč), vezme se za základ poplatku cena emisní (§ 4, odst. 2 zák. č. 88/1927). Částku 450 Kč dlužno podle všeobecných předpisů poplatkových (§ 7 zák. č. 89/1862) zaokrouhliti na vyšší násobek 40 Kč,

t. j. na 480 Kč. Z této částky nutno vypočítati poplatek podle sazby 3%, připadající na akc. kapitál 4 mil. Kč, t. j. 14.40 Kč a násobiti jej počtem akcií, tedy 10.000, při čemž dostáváme celkovou částku emisního poplatku 144.000 Kč.

Do tohoto poplatku emisního možno však započítati poplatek ze společenské smlouvy společnosti s r. o. [poplatek z podílů, který se svou funkcí rovná poplatku emisnímu u akciových společností; viz §§ 117 až 118 zák. č. 58/1906, § 6, písm. d) zák. č. 31/1920], který byl při jejím zřízení a event. při pozdějším zvýšení kmenového kapitálu zapraven. Zpoplatňuje se zde tudíž jen zvětšení majetku společnosti s r. o., které se neprojevílo zvýšením kmenového kapitálu. Strana musí však prokázati, že poplatky, které se mají započítati, byly skutečně zapraveny.

V daném případě dejme tomu, že šlo o společnost s r. o., založenou v r. 1921, která z úhrnné výše vkladů (ne tedy z jednotlivých podílů jako u společnosti akciové) zaplatila v témže roce podle sazby, jež je při kapitálu vyšším než 2 mil. Kč táž, jako pro akciové společnosti (při kapitálu do 2 mil. Kč činí 2%, nikoliv stupnici III.; to má význam při zakrouhlování), tedy ze 4 mil. Kč 3%, t. j. 120.000 Kč. Tento poplatek se odečte od poplatku emisního, takže společnost akciová odvede pouze částku 24.000 Kč.

Praxe poskytuje ještě tu výhodu, že pokládá poplatky, od nichž bylo svého času zaniklému subjektu podle ustanovení § 28 zák. č. 78/1927 o stabilizačních bilancích poskytnuto osvobození, při nadhodnocení a tudíž nominálním zvýšení kmenového kapitálu, za zaplacení. Započítává se tudíž ten poplatek, který by zaniklý subjekt bez zvláštního osvobození z důvodu stabilizačních bilancí byl zaplatil.

O tyto výhody není třeba žádati.

Strana ovšem musí úřadu předložením potřebných pomůcek umožniti kontrolu, zda zákonné podmínky byly splněny.

Povinnost k zaplacení emisního poplatku vzniká podle všeobecných pravidel uzavřením platného právního jednání; v daném případě okamžikem, kdy akciová společnost je platně konstituována, t. j. když smlouva společenská byla státem schválena a zapsána do obchodního rejstříku (čl. 208 a 211 obch. zák.). Je nepochybné, že od tohoto okamžiku může finanční správa poplatků požadovati a tedy jej platebním rozkazem předsati. Splatnost pak nastává do 30 dnů od doručení výměru. Nezáleží na tom, zda akcie byly vydány čili nic.

Vždy však, i není-li úředního předpisu, musí býti poplatek zaplacen před vydáním akcií (pozn. 3 k saz. pol. 91/55 popl. zák., § 7 zák. čl. XVI/1869). Chce-li tedy akciová společnost vydati akcie, musí dříve si vypočítati podle shora uvedených směrnic poplatky emisní a odvésti je přímo na účet berního úřadu, resp. úřadu pro vyměřování poplatků. Není-li emisní poplatek zaplacen vůbec nebo ne zcela před vydáním akcií, může finanční správa předsati mimo poplatků ještě zvýšení ve výši řádného poplatku včas nezaplaceného (§ 9 zák. č. 54/1925).

Pokud se vnášejí vklady, jež majetkem zrušované společnosti s r. o. nebyly, nepřijde ovšem v úvahu shora uvedené započítání poplatku emisního a jde-li o nemovitosti, třeba z jejich hrubé hodnoty zapraviti na platební rozkaz poplatků převodní.

Zbývá ještě podotknouti, že zánikem společnosti s r. o. by odpadla povinnost k placení poplatkového ekvivalentu a nová společnost akciová by vešla do ekvivalentní povinnosti teprve po 10 letech. Aby stát nepřicházel o poplatky na dvou stranách, stanoví § 9 zák. č. 88/1927, že

ekvivalentní povinnost co do majetku do nové společnosti přeneseného se nepřerušuje.

Pro úplnost s hlediska praktického budiž zde poznamenáno, že dodávky, k nimž dojde za účelem provedení přeměny, jsou osvobozeny od daně z obrátu (§ 4, č. 20 zákona o dani z obrátu ve znění zák. č. 265/1935).

Příslušný převod nemovitostí nepodléhá pak dávce z přírůstku hodnoty (§ 10 zák. č. 88/1927).

(Podrobnosti a soustavný výklad o poplatcích ze společenských smluv najde čtenář v mém »Nástinu zvláštní části práva poplatkového«, který vyšel v II. svazku souborného díla »Čsl. právo poplatkové«, roku 1936.)  
J. Siblík.

### Vzorec žádosti za udělení čsl. státního občanství.

Kolek 20 Kč.

*Z e m s k é m u   ú ř a d u*

*v.....*

*X Y (zaměstnání) bytem v....., žádá za udělení československého státního občanství pro sebe, manželku a nezletilé děti a k odůvodnění uvádí:*

*Podle připojeného rodného listu narodil se dne..... r..... v....., okres....., země.....*

*Podle oddacího listu oženil se dne..... r..... s....., narozenou podle rodného listu dne..... v.....*

*Podle připojených rodných listů má žadatel nezletilé děti*

*1..... naroz..... v.....,*

*2..... naroz..... v.....*

*Podle přiloženého domovského listu (průkazu) je žadatel příslušníkem státu.....*

*Pro případ nabytí státního občanství zajistila žadateli domovské právo obec..... okres..... v zasedání obecního zastupitelstva dne.....*

*Vojenskou službu konal v době od..... v hodnosti..... u pl.....*

*Potvrzením příslušných finančních úřadů potvrzuje, že nemá nedoplatků daňových (že má povoleny splátky na dlužné daně, které dodržuje).*

*Konečně připojuje stručný životopis.*

*K dalšímu odůvodnění žádosti uvádí, že na území Československé republiky bydlí od r..... (před tím již v době od r.....) atd.... (zde se vyličí okolnosti, o nichž má strana za to, že jsou pro udělení státního občanství významné jako zvláštní zásluhy o stát neb jiná veřejná zařízení, o členství a účasti při dobročinných a jiných zařízeních a akcích, upisování státních půjček, znalosti jazykové, působení ve veřejném zájmu atd.).*

*V....., dne..... r.....*

*Podpis žadatele*

*(U nezletilců připojí se souhlas poručníka a soudu poručenského.)*